

LÆSEVEJLEDERNETVÆRK

– Læsevejlederbrev 2, marts 2021

Kære læsevejleder

Dette brev sætter igen fokus på ordblindhed, for der sker rigtig meget på området i øjeblikket. Læs om:

- Mere om ordblindhed i to tidligere informationsbreve
- Vidensunivers: Ordblindhed
- Ordblindenetværkets input på Danmarks Læringsfestival 2021
- Læsesucces – et projekt for udsatte ordblinde elever på mellemtrinnet
- Film om at være ordblind
- Podcastserie: Mit barn er ordblind
- Forebyggelse af afkodningsvanskeligheder
- Et lille pusterum i en coronatid.

Mere om ordblindhed i to tidligere informationsbreve

Informationsbrev 4 stillede også skarpt på ordblindeområdet, og det beskrev flere nye tiltag på området:

- 30 millioner kroner skal hjælpe ordblinde børn, unge og voksne.
- Børne- og Undervisningsministeriets udlodningsmidler 2020 er målrettet ordblinde børn og unge.
- Hvor mange elever findes ordblinde vha. Ordblindetesten?
- Kommende opsporingsredskab målrettet ordblinde elever i 2. klasse.
- EVA's undersøgelse om undervisning af ordblinde elever, 2020.

Find informationsbrevet [her](#).

Informationsbrev 2, 2020 sætter fokus på:

- GODS - Guide til Ordblindevenlig Didaktik i Skolen
- Ny ordblindeportal
- Fjernundervisning af ordblinde elever – med læseguides.

Find dette informationsbrev [her](#).

De tidligere udsendte breve til læsevejledernetværket vil på sigt blive flyttet på centerets hjemmeside, så hvis linkene lige pludselig ikke virker, så kig under

Humletovet 3
1799 Vesterbro
+45 4189 9090

info@videnomlaesning.dk
videnomlaesning.dk

fanen aktuelt. Her finder du også nyheder, bogomtaler og kalenderen med konferencer.

Vidensunivers: Ordblindhed

På vores hjemmeside er vi i gang med at udvikle forskellige vidensuniverser. I efteråret 2020 har vi lanceret et [vidensunivers om ordblindhed](#). Det formidler viden om ordblindhed i form af artikler, en forskerklumme, podcasts, film og links. Det er viden, som tidligere har været udsendt i centerets nyhedsbreve, og som allerede ligger på vores hjemmeside. MEN alt er nøje udvalgt og samlet i dette vidensunivers, så du let kan få et overblik over forskningsbaseret viden og konkret inspiration til din praksis om blindhed.

Læs eller genlæs fx forskerklummen *It-støtte til ordblinde: hjælp til selvhjælp?*, som er skrevet af Elisabeth Arnbak og Dorthe Klint Petersen, eller få inspiration til udvikling af dine elevers skriveudvikling med LST i den didaktiske model, som Kamma Dencker Sennenvald fra Farsø Efterskole har udviklet gennem sin praksis. Læs mere om baggrunden og anvendelsen af Kammas model [her](#). Måske har du lyst til at høre Nina Berg Gøttsches podcast om litteraturundervisning og læsevanskeligheder eller til at se Ida og Mathildes film om deres mentoraftale, og hvordan de lærer hinanden nogle tricks? Eller måske fristes du til at dykke ned i nogle af de andre ting i universet...

Vidensuniverset er desuden for nylig blevet opdateret med [7 tips til ordblindevenlig undervisning](#).

Det er min kollega Katja Vilien, som har udarbejdet vidensuniverset om ordblindhed, så har du spørgsmål, kommentarer eller forslag, så kontakt Katja (kavi@kp.dk). Universet udvides løbende med nye materialer, da ['børn og unge i skriftsprogsvanskeligheder'](#) er et særligt indsatsområde i Nationalt Videncenter for Læsning.

Ordblindenetværkets input på Danmarks Læringsfestival 2021

Kunne du af den ene eller anden grund ikke deltage i Ordblindesporet på Danmarks Læringsfestival, så kan jeg anbefale at kigge nærmere på disse artikler:

[20 års svensk forskning i assisterende teknik – vad har vi lärt oss?](#), som er skrevet af de svenske forskere Igor Svensson og Emma Lindeblad fra Linnéuniversitetet. Igor Svensson har sammen med sin kollega Gunilla Almgren-Bäck holdt oplæg på denne conference, og i det kommer de ind på nogle af pointerne fra denne artikel. En af pointerne i deres oplæg er, at de anbefaler at indføre og vænne os til begrebet 'at absorbere tekst' frem for at læse med øjnene eller ørerne og 'at producere tekst' i stedet for at skrive med eller uden anvendelse af læse-skrive-teknologi. Det er en mere inkluderende måde at

omtale de skriftsproglige processer på. Hermed er deres opfordring givet videre.

Audiologopæd Julie Fredsøe holdt desuden oplæg om Holbæk Kommunes indsats for udskolingselever i ordblindevanskeligheder. Du kan læse om denne indsats i artiklen [e/skolen - at ekskludere for at kunne inkludere](#). Hun har skrevet artiklen i samarbejde med audiologopæd Minna Nørgaard Bruun. I sit oplæg præsenterede Julie Fredsøe forskellige plakater til fx ophæng i klassen. De er målrettet både børn og voksne med ordblindhed. Du finder disse plakater om morfemer, skriv med talegenkendelse, skriveprocessen og 5 fejltyper sammen med andre materialer [her](#).

Læsesucces – et projekt for udsatte ordblinde elever på mellemtrinnet

Projektet *Læsesucces for ordblinde børn – et tværfagligt samarbejde om ordblinde børns læseudvikling* gennemføres i samarbejde med 12 skoler fra 12 kommuner og landets seks professionshøjskoler og er støttet af Egmont Fonden. Projektet er målrettet dobbeltudfordrede elever, så de ordblinde elever kommer fra socialt udfordrede familier. Centralt i projektet er derfor også en særlig mentorfunktion, hvor eleven tilknyttes en kendt og ønsket voksen fra sin skole. Eleven og elevens faglige og sociale behov er hele tiden i centrum i projektet, og målet er, at alle voksne omkring eleven udvikler faglige og pædagogiske redskaber, så eleven kan deltage i skole- og samfundsliv nu og på sigt. Projektet er startet op i august 2020 med alle de udfordringer, som gentagne nedlukninger pga. pandemien har medført. Elevgruppen udvides fra august 2021, så der i alt deltager 144 dobbeltudfordrede børn.

Følg projektet [her](#), hvor du også løbende kan finde materialer, som bliver produceret undervejs. Lige nu finder du en [plakat om lyttelæsning](#), som henvender sig til forældre. Du kan også læse om projektet i denne artikel, som er skrevet af to af de deltagende UC-konsulenter: Minna Nørgaard Bruun og Louise Rønberg: Nyt landsdækkende projekt for ordblinde børn: Projekt Læsesucces, *Læsepædagogen nr. 6. 2020 s. 22-26*.

Film om at være ordblind

Nota har lavet et nyt videokoncept, hvor børn og unge fortæller deres historier. Lige nu kan du møde Freja på 20 år, som sent er blevet konstateret ordblind. Hun vil gerne bryde tabuet om at være ordblind og fortælle, hvad diagnosen har betydet for hende. Se videoen med Freja, og del den gerne med dine ordblinde elever: [NotaStory - Freja: Ordblind! Og hva' så?](#) YouTube, 2020. Læs evt. også artiklen [Freja nedbryder fordomme om ordblindhed](#).

Måske har du også lyst til at se eller gense disse små film:
[Christian Fuhlendorff: Sådan klarer jeg mig som ordblind](#). YouTube, 2017.

Her fortæller Christian Fuhlendorff, hvad ordblindhed betyder for ham. Han beskriver også, hvordan han bruger hjælpemidler, og hvad der er det sjoveste ved at være ordblind.

[DR: Hvordan føles det at være ordblind?](#) YouTube, 2019.

Hvad sker der i hjernen, når ordblinde læser? Hvordan kan evnen til at læse og skrive forbedres?

DR: [Fra ordblind til mangemillionær.](#) YouTube, 2019.

Hvordan føles det at være ordblind? *Fra ordblind til millionær* er en historie om, at en ordblind ikke behøver at være god i skolen for at blive lykkelig. Forretningsmanden Karsten Højers fortælling viser, at potentialet og muligheden for at blive en succes handler om andet end at kunne stave korrekt. Læs evt. også Karstens Højers beretning i bogen *På trods* udgivet i 2015 på Siesta.

Podcastserie: Mit barn er ordblind

Ordblindeforeningen har i 2020 udgivet en podcastserie med titlen *Mit barn er ordblind*. Serien besvarer typiske spørgsmål, som forældre stiller foreningen. Podcasten er produceret af journalist Niels Svanborg, og han interviewer i hver podcast en ordblindeekspert, der svarer på programmets spørgsmål og kommer med gode råd til forældrene.

I intropodcasten [Hvordan skaber jeg en god skolestart for mit ordblinde barn efter Coronapausen?](#) giver lærer og læsevejleder Mie Askjær Midtgaard gode råd om, hvordan man som forældre kan hjælpe sine børn til en god skolestart efter den lange hjemmeskole pga. pandemien. Hun peger på betydningen af at forventningsafstemme med sit barn, og hun giver forslag til, hvordan både barn og forælder kan forberede sig til skolens udfordringer og den nye hverdag. Herefter følger otte podcasts med forskelligt fokus og med en varighed på 30-60 minutter:

1. Hvad er ordblindhed?
2. Hvornår og hvordan tester man for ordblindhed?
3. Mit barn er lige testet ordblind – hvad er næste skridt?
4. Hvordan kan ekstra undervisning hjælpe ordblinde børn bedst muligt?
5. Hvordan bliver skolen bedre for de ordblinde børn? Og hvad kan jeg gøre som forældre.
6. Hvordan kan de digitale hjælpemidler hjælpe mit ordblinde barn?
7. Hvordan kan jeg hjælpe mit ordblinde barn med lektier?
8. Hvordan kan du som forældre få hjælp og rådgivning om skolens indsats for dit ordblinde barn?

Du finder hele podcastserien [her](#).

Forebyggelse af afkodningsvanskeligheder

Børne- og Undervisningsministeriet har netop offentliggjort et materiale om viden om forebyggelse af afkodningsvanskeligheder. Forskning peger på, at afkodningsvanskeligheder i de første skoleår er et tidligt risikotegn på ordblindhed. Fagprofessionelle i skolen kan derfor forebygge og reducere senere afkodningsvanskeligheder, herunder ordblindhed, gennem tidlige indsatser i børnehaveklasse og 1. klasse.

Den samlede videnspakke består af:

- En præsentationsvideo af alle materialer i videnspakken
- Et vidensnotat
- Tre cases og spørgsmål til refleksion
- Dialogkort
- Tre eksempler på overleveringsskemaer
- Tre eksempler på årshjul
- En podcast med en skole, der arbejder systematisk med forebyggelse af afkodningsvanskeligheder
- En video til samarbejdet med forældre.

Du finder den samlede pakke med Viden Om - Forebyggelse af afkodningsvanskeligheder [her](#).

Et lille pusterum i en coronatid

Snup fem minutter og lyt til et par sange. Måske kan du også bruge dem i din undervisning på den ene eller anden måde. Jens Nørremølle er underviser i musik på pædagoguddannelsen på Københavns Professionshøjskole, men skriver og producerer også selv musik. Se og lyt fx til [Livlunger](#). Han lægger et nyt stykke ud på YouTube i alle lige uger. Lyt også gerne til hans produktion af [Sneflokke kommer vrimlende](#), hvor pædagogstuderende synger for og spiller op til fællessang. Selv om det i kalenderen er forår, så kan det være koldt – og måske med sne...

Snart god påske og påskeferie.

De bedste hilsner fra alle i centeret

Kirsten

